

Jaarverslag 2014

Inhoud

Inleiding	1	Organisatie in ontwikkeling	13
		Lidmaatschap	13
Digitale bibliotheek	3	Automatische incasso	13
E-bookplatform	3	Belactie	13
VakantieBieb	3	Moderniseren dienstverlening	13
Zomerlezen voor kinderen	4	Marketing	13
LuisterBieb	4	SEA-campagne	13
Luisteren voor je lijst	4	Zomerlezen	14
De Bibliotheek/HEMA academie	4	Buurtkadoos	14
Vaders Voor Lezen-cursus	4	Werkplekken tijdens NSS	14
		Deelname BiebPanel voor betere dienstverlening	14
Lezen en leesbevordering	5	Feiten en cijfers	16
Leeskringen	5	Code Cultural Governance	16
Boekenweek 2014	5	Raad van Toezicht	16
Nederland Leest 2014	5	Managementteam	17
Nederland Leest! Schrijversmarkt	6	Vrijwilligers	17
Taalcoaches en Taalcafé	6	Personeel	17
Leesbevordering bij kinderen	7	Formatie	17
VoorleesExpress	7	Ziekteverzuim	17
Onderwijsondersteuning	8	Jaarcijfers 2014	19
Primair onderwijs	8	Uitleningen	19
Structureel samenwerken met het onderwijs	8	Leden en bezoekers	20
Bondgenootschap Geletterdheid		Omvang collecties	22
Holland Rijnland	9		
Gidsfunctie	10	Activiteiten 2014	23
Zomeractiviteiten	10		
Peutermarkt	10		
Mediawijsheid	11		
LinkedIn workshop	11		
ComputerWijs	11		
Digitaal café	11		
Tabletcursussen	12		

Inleiding

Maatschappelijke meerwaarde creëren

Afgelopen jaar kreeg de bibliotheekbranche te maken met een belangrijk maatschappelijk thema, namelijk de ontwikkelingen op het vlak van het 'sociaal domein'. Dit houdt in dat in januari 2015 diverse taken op het terrein van jeugdzorg, werk en inkomen, en zorg aan langdurig zieken en ouderen van de Rijksoverheid overgaan naar de gemeenten. Ook de Bibliotheek Bollenstreek zette zich als samenwerkingspartner in op het vlak van de 3D (drie decentralisaties), zoals deze omslag in het sociaal domein wel wordt genoemd. De bibliotheek heeft al jaren een functie in het sociaal domein en vervulde ook in 2014 een maatschappelijke rol. Zo organiseerde de bibliotheek koffieochtenden voor ouderen, taalmaatjes, BoekStart, maatschappelijke stages, ComputerWijs-cursussen en de bibliotheek-aan-huis service. De bibliotheek kan die maatschappelijke rol verder uitbreiden met

dienstverlening aan inwoners, met name als gaat om basisvaardigheden en de lokale informatieve functie. Een goed voorbeeld hiervan is de organisatie van een

succesvolle peutermarkt in Noordwijk, Lisse, Sassenheim en Oegstgeest, waarbij een nieuw netwerk van ouders en jonge kinderen werd gevormd.

Door de inzet van ruim 150 vrijwilligers neemt de bibliotheek ook haar maatschappelijke verantwoordelijkheid in de participatie. In 2014 voerde de Bibliotheek Bollenstreek het nieuwe vrijwilligersbeleid in. Met de inzet van vrijwilligers op 'zelfbedieningsuren' zijn onze openingstijden met 11% verruimd. Ook zijn in 2014 extra vrijwilligers geworven die ondersteuning bieden bij verschillende activiteiten. Zoals de nieuwe VoorleesExpress, waarbij vrijwilligers thuis voorlezen aan kinderen met een taalachterstand en daarmee de taalontwikkeling stimuleren. Dit geeft precies de ambitie van de bibliotheek weer. We willen de dienstverlening naar onze leden constant verbeteren en tegelijkertijd inzetten op nieuwe vormen van inhoudelijke dienstverlening waarin de bibliotheek blijvend haar maatschappelijke meerwaarde creëert.

In dit jaarverslag kunt u lezen wat de Bibliotheek Bollenstreek het afgelopen jaar heeft gedaan en met welk resultaat. Dit is aangegeven volgens de vijf speerpunten die we in ons meerjarenbeleidskompas hebben benoemd: de digitale bibliotheek, mediawijsheid, lezen & leesbevordering,

onderwijsondersteuning en de gidsfunctie.
Op allerlei vlakken zijn er veel veranderingen
geweest en dit bracht soms onzekerheid met
zich mee. Toch zie ik groot enthousiasme en
toewijding in onze organisatie. Ik wil daarvoor
alle medewerkers, vrijwilligers, invalkrachten
en de leden van de Raad van Toezicht van harte
bedanken.

Hans Portengen
Directeur

*de Bibliotheek,
maatschappelijk
hart van de
samenleving*

Digitale bibliotheek

Bibliotheeken zijn bezig met een stevige omslag, onder andere door de forse toename van het aanbod van digitale producten en diensten. Ook in 2014 werd de digitale dienstverlening van openbare bibliotheken aan vier miljoen bibliotheekleden in Nederland sterk uitgebreid. Zo verhuisden veel digitale functies naar het centrale platform www.bibliotheek.nl. Vooral de uitlending van e-books is het afgelopen jaar spectaculair gestegen. Landelijk werden er in totaal 119.163 accounts aangemaakt en 814.072 e-books uitgeleend. Vanuit de Bibliotheek Bollenstreek werden 1.059 accounts aangemaakt en werden 7.111 e-books geleend.

E-bookplatform

Op 21 januari 2014 werd het landelijke e-bookplatform gelanceerd. Het platform is een antwoord op de toegenomen vraag naar digitaal lezen en zorgt ervoor dat bibliotheekleden nu ook e-books kunnen lenen. In 2014 kwamen ruim 7.000 titels beschikbaar. Er werd hard gewerkt aan het ontwikkelen van het platform: het uitbreiden van de collectie, het verbeteren van de zoekfunctie en het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid. Het is de verwachting dat de collectie verder wordt uitgebreid, maar dit is een tijdrovend proces. Omdat een wettelijke leenrechtregeling voor e-books nog ontbreekt zijn bibliotheken genoodzaakt om met iedere uitgever licenties af te sluiten voor het beschikbaar stellen van e-books. Een groeiend vertrouwen bij uitgevers zal zorgen voor een groter aanbod.

In alle vestingen was veel aandacht voor deze nieuwe digitale dienstverlening. Zo werden medewerkers geschoold en werden leden geholpen met het aanmaken van een account om e-books te kunnen lenen. Duidelijk werd dat mensen ook om e-books te kunnen lenen digitale vaardigheden nodig hebben; de kennis van de te gebruiken apparatuur en inzicht in het gebruik van het platform. Niet alle leden beschikten al over deze vaardigheden. De Bibliotheek Bollenstreek heeft in 2014 verschillende activiteiten georganiseerd om mensen te helpen met het opdoen van basiskennis over computers en internet en ondersteuning om meer mediawijs te worden. Zie ook het hoofdstuk Mediawijsheid verderop in dit jaarverslag.

Lees deze zomer e-books
op een tablet met
de VakantieBieb-app

VakantieBieb

Net als in de zomer van 2013 werd in 2014 de VakantieBieb tijdens de (school)vakanties beschikbaar gesteld aan leden en niet-leden. Via een app voor smartphone en tablet was een mooie selectie populaire boeken

beschikbaar. Mensen konden die e-books eenvoudig downloaden en vervolgens in de vakantieperiode offline lezen. Op die manier kon ook de dienstverlening van de bibliotheek landelijk worden gepresenteerd. De VakantieBieb is een landelijke digitale dienst die dus ook voor de leden van Bibliotheek Bollenstreek beschikbaar is.

Zomerlezen voor kinderen

In de zomer van 2014 was er voor het eerst ook een speciaal aanbod van actuele kinderboeken in de VakantieBieb app. Met een grote landelijke actie werd ook via het basisonderwijs aandacht gevraagd voor deze nieuwe dienst van de bibliotheek. Ook omdat het juist tijdens de vakantie belangrijk is om leesvaardigheden op peil te houden. Er was veel landelijke publiciteit voor deze nieuwe dienst. En de actie was succesvol want in totaal werden er 300.000 jeugdtitels gedownload.

“In de vakantie maken mijn dochter (8) en ik vaak gebruik van de vakantieboeken app. Altijd een boek bij de hand!”

Uit BiebPanel onderzoek 3 -2014 Digitale dienstverlening

“Je wordt toch blij van de reactie van een negenjarig meisje dat vertelt dat ze ‘dislexi’ heeft maar toch graag leest en genoten heeft van het boek ‘Leven van een loser’ uit de VakantieBieb.”

LuisterBieb

In 2014 werd ook nieuw materiaal toegevoegd aan de LuisterBieb app waar leden een uitgebreide collectie luisterboeken van bekende auteurs kunnen beluisteren. De app werd verder ontwikkeld en werd naast nieuwe bestsellers uitgebreid met hoorcolleges. Ook werden voor

de jeugd recente en klassieke titels toegevoegd.

Luisteren voor je lijst

De LuisterBieb app kan voor scholieren een stimulans zijn om boeken voor hun literatuurlijst te beluisteren. Het titelaanbod is hierop afgestemd. Daarnaast is deze app zeer geschikt voor mensen met een visuele beperking of dyslexie. Ook binnen onze Bibliotheek is vraag naar middelen voor deze mensen

De Bibliotheek/HEMA academie

De bibliotheek werkt samen met HEMA academie, het grootste online opleidingsinstituut voor bedrijven, overheid en onderwijs. Samen zorgen wij ervoor dat leden gratis kunnen studeren met hun bibliotheekpas. Na de pilot in 2013 konden leden in 2014 ook gebruik maken van de mogelijkheid om zich via online cursussen te ontwikkelen. Een nieuwe cursus in het aanbod was die van Vaders Voor Lezen.

Vaders Voor Lezen-cursus

Het gratis cursusaanbod werd vanaf 17 november uitgebreid met een voorleescursus in het kader van de Vaders Voor Lezen-campagne. Deze campagne heeft als doel mannen te enthousiasmeren om meer te lezen en voor te lezen aan hun (klein)kinderen. Uit onderzoek blijkt dat vaders en moeders hun eigen, unieke stijl van voorlezen hebben. Moeders stimuleren het lezen van hun kinderen, maar het pakt nóg positiever uit als beide ouders betrokken zijn bij de leesopvoeding. Het voorbeeld van een lezende vader heeft veel invloed, vooral op hun zoons. Zo kunnen juist vaders bijdragen aan het voorkomen van een leesachterstand bij jongens. De campagne is een vervolg op het Jaar van het Voorlezen. De voorleescursus is hierbij een mooie ondersteuning.

Lezen en leesbevordering

Leeskringen

Onder het motto *Deel een boek – ontdek een wereld: in een leesgroep leest u meer!* organiseerde de Bibliotheek Bollenstreek in 2014 een aantal leeskringen. Daarbij leest de groep een boek en wordt dit in de bibliotheek besproken volgens een door Stichting Senia aangeleverde leeswijzer. Deze leeswijzer bevat informatie over de inhoud van het te bespreken boek, een biografie van de schrijver, recensies en discussiepunten. In het afgelopen jaar is het aantal leesgroepen sterk gegroeid en ze lijken te voorzien in een behoefte. Zo waren er in Lisse vier leesgroepen en in Noordwijk en Sassenheim elk twee leesgroepen actief. Per leesgroep deden ongeveer twintig mensen mee.

Boekenweek 2014

Het thema van de boekenweek van 2014 was reizen, met als motto 'Ondertussen ergens anders'. In Bibliotheek Oegstgeest hield reisverhalenschrijfster Carolijn Visser een lezing rondom dit thema en de Lissense literator Huug Tielemans verzorgde een literaire middag in de bibliotheek van Lisse.

Verder organiseerde de bibliotheek een schrijfwedstrijd met als titel *Reizen door verhalen*. Hiermee sloten wij aan op de hobby recreatief schrijven waar steeds meer mensen mee bezig zijn. Om de deelnemers aan deze wedstrijd te ondersteunen zijn er vier schrijfwerkshops georganiseerd in

samenwerking met Dorothée Albers waarin beginnende schrijvers tips en trucs kregen. Tijdens een feestelijke middag, die werd opgeluisterd door reisjournaliste Mariëtte van Beek maakte de jury bekend dat Anke Pronk-van Delft uit Oegstgeest de winnaar was.

Nederland Leest 2014

Tijdens de landelijke campagne 'Nederland Leest' wordt iedereen uitgenodigd met elkaar in discussie te gaan over één bepaald boek. In 2014 konden bibliotheekleden een gratis exemplaar van *Een vlucht regenwulpen* ophalen, van een van Warmonds bekendste inwoners, Maarten 't Hart. In samenwerking met de Kunstweek Warmond en Boekhandel Kado Enzo werd een middag georganiseerd waarop 't Hart werd geïnterviewd door Michiel Noordzij en er uitgebreid over het boek werd gepraat door Warmonders en literatuurlijfhouders uit de verre omtrek.

Nederland Leest! Schrijversmarkt

Op 30 november organiseerde Bibliotheek Bollenstreek in de vestiging Lisse de 'Nederland Leest! Schrijversmarkt'. Een bijzondere middag waarop lokale schrijvers hun boeken presenteren aan een nieuw lezerspubliek en lezers kennismaakten met schrijvers uit de Bollenstreek en omgeving. Dit gebeurde in een marktachtige omgeving met tafels en standjes, terwijl op het centrale podium schrijvers voorlezen en werden geïnterviewd. Speciale gast was Jan van Aken, die vroeger in Lisse woonde en schrijver is van diverse historische romans. De laatste roman 'De Afvallige' van de schrijver, die ook wel de Nederlandse Umberto Eco wordt genoemd, kwam op de longlist van de AKO- en de Libris-literatuurprijs.

Taalcoaches en Taalcafé

Op verzoek van de gemeentes uit de Bollenstreek is in 2009 gestart met het project Taalcoaches Bollenstreek. Dit project koppelt Nederlandse vrijwilligers aan anderstaligen om zo de Nederlandse spreektaal te oefenen. Dit helpt mensen die nog niet zo goed Nederlands spreken om beter mee doen in de samenleving.

In 2012 is afgesproken dat er tot en met 2014 120 taalkoppels gerealiseerd zouden worden. Dit aantal werd met 128 koppels ruimschoots gehaald.

Aansluitend op het project Taalcoaches is eind 2013 het Taalcafé gestart: een bijeenkomst waar inburgeraars, (ex)taalkoppels, taalcoaches en andere mensen die Nederlands als tweede taal leren in een informele setting met elkaar kunnen praten. In 2014 zijn er in de bibliotheek vier Taalcafés georganiseerd, met een lezing van de dichter Rodhan Al Khalidi, een schrijfwedstrijd en bijeenkomsten rond het thema muziek en Kerstmis. De enthousiaste

reacties geven aan dat het Taalcafé in een toenemende behoefte voorziet.

“Als taalcoach hielp ik iemand inburgeren die nu werkt bij een loempiafabriek in Katwijk. Laatst kreeg hij een doosje loempia's mee die hij bij mij kwam brengen om te bedanken voor mijn taalhulp en ondersteuning bij het vinden van werk.”

Taalcoach over zijn taalmaatje

Leesbevordering bij kinderen

Met leesbevordering en het vergroten van de mediawijsheid van kinderen kun je niet vroeg genoeg beginnen. Daarom organiseert de Bibliotheek Bollenstreek uiteenlopende activiteiten voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar. Uit onderzoek is gebleken dat voorlezen de taalontwikkeling van kinderen stimuleert. Het is belangrijk om dat zo veel mogelijk te doen en er zo vroeg mogelijk mee te beginnen. Zo is de bibliotheek in 2013 begonnen met het project BoekStart, voor **baby's** van 0-2 jaar, in samenwerking met gemeenten en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Om de ouders wegwijs te maken in voorleesland organiseren we op alle vestigingen regelmatig BoekStartochtenden. Daar delen we onze

kennis over geschikt voorleesmateriaal en maken we hen en hun baby's vertrouwd met de boekencollectie. In 2014 is het aantal BoekStartbaby's bijna verdubbeld ten opzichte van 2013. **Er zijn inmiddels 914 BoekStartbaby's.**

Voor **peuters (en kleuters)** organiseert Bibliotheek Bollenstreek regelmatig voorleesmiddagen in de bibliotheek en gaan we voorlezen in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Als voorbereiding op de Nationale Voorleesdagen in januari organiseren we jaarlijks een inspiratieavond voor leiders om hun kennis van voorlezen en prentenboeken te vergroten.

VoorleesExpress

Omdat er jammer genoeg niet in alle gezinnen wordt voorgelezen is de Bibliotheek Bollenstreek eind 2014 gestart met de fondsenwerving en het werven van vrijwilligers voor het project VoorleesExpress. Daarbij wordt in taalarme gezinnen 20 weken lang voorgelezen aan kinderen in de leeftijd van 2-8 jaar. Wij willen daarmee het voorlezen aan jonge kinderen stimuleren en de ouders van het belang daarvan overtuigen zodat hun kinderen geen taalachterstand oplopen. Voor dit project zijn fondsen geworven bij het Oranje Fonds, de Stichting Kinderpostzegels en Fonds 1818. De Rotary Oegstgeest heeft tijdens de Week van de Alfabetisering een dictee georganiseerd waarvan de opbrengst ten goede kwam aan de VoorleesExpress. Het voorlezen aan gezinnen gaat in 2015 van start.

Onderwijsondersteuning

Primair onderwijs

De bibliotheek heeft een uitgebreid aanbod van programma's voor leesbevordering en het stimuleren van mediawijsheid voor groep 1 t/m 8 van de basisschool. Deze kunnen in de bibliotheek en/of op school worden uitgevoerd. Ook voor kinderen met dyslexie en andere leesproblemen is er een speciaal programma. In het afgelopen schooljaar hebben we voor het eerst speciale workshops opgenomen voor leerkrachten om hen actief aan te zetten tot leesbevordering en het vergroten van de mediawijsheid van hun leerlingen.

Structureel samenwerken met het onderwijs

In 2014 is veel energie gestoken in het opbouwen van structurele relaties met het primair onderwijs omdat dit essentieel is bij leesbevordering en het stimuleren van mediawijsheid. Zo gaven we de cursus Open Boek die leerkrachten opleidt tot leescoördinator op school en organiseerden we netwerkbijeenkomsten voor die leescoördinatoren. Daarnaast hebben we

*Antoniussschool
Voerhout met
SchoolWise*

scholen de Leesmonitor aangeboden: een landelijke meting die het leesgedrag op school in beeld brengt. De bibliotheek coördineert de Monitor en geeft desgewenst adviezen om het leesonderwijs op school te verbeteren.

Een andere nieuwe ontwikkeling was de digitale portal SchoolWise. Dit is een beheer- en uitleensysteem voor de schoolbibliotheek dat is gekoppeld aan het systeem van de openbare bibliotheek waarbij een koppeling met de Leesmonitor mogelijk is. Daarmee heeft de school de beschikking over een kwalitatief hoogwaardig systeem en indirect toegang

tot de hele bibliotheekcollectie. De bibliotheek is verantwoordelijk voor het beheer van de portal en heeft introductiewerkshops georganiseerd voor leerkrachten en bibliotheekmoeders. In 2014 zijn er vijf scholen overgestapt op Schoolwise.

Om de communicatie met het onderwijs te versterken verstuurd we dit jaar voor het eerst een digitale nieuwsbrief voor het primair onderwijs. In deze nieuwsbrief wordt het aanbod van de Bibliotheek op het vlak van leesbevordering en mediawijsheid onder de aandacht gebracht van de leerkrachten. Deze informatie kan ook worden gebruikt voor de schoolkrant waarmee we ons bereik verder vergroten.

Bondgenootschap Geletterdheid Holland Rijnland

Sinds de ondertekening van het convenant regionaal bondgenootschap geletterdheid in 2013 hebben de bibliotheken in de regio onderzocht hoe ze samen kunnen optrekken in het bestrijden van laaggeletterdheid. Uit dit onderzoek is het initiatief voor een Taalhuis ontstaan. Een centraal punt in de gemeente waar kennis over laaggeletterdheid in de regio wordt verzameld en waar mensen terecht kunnen met vragen over cursussen en trainingen. In de loop van 2015 start er

in samenwerking met de Stichting Lezen & Schrijven ook een Taalhuis in de vestiging Lisse van Bibliotheek Bollenstreek. Vooruitlopend daarop is daar vanaf de tweede helft van 2014 al elke week een spreekuur geweest waar iedereen terecht kon met vragen over taal en rekenen en over cursussen op dat gebied.

Gidsfunctie

Voor alle inwoners van de regio Bollenstreek vervult onze Bibliotheek een gidsfunctie. Dit betekent dat wij op een aantrekkelijke manier materialen ontsluiten en mensen relevante informatie bieden. Dit helpt hen om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk leven. We leiden bezoekers naar de informatie die zij zoeken. Daarbij zorgen we voor inspiratie, maar ook versterking en verrijking. Zo vinden steeds meer mensen de weg naar de bibliotheek om gebruik te maken van internet, voor studie of werk, of het volgen van een workshop, cursus of lezing. Een overzicht van alle activiteiten staat achterin dit jaarverslag.

Zomeractiviteiten

De zomervakantie is traditioneel een stille periode maar dit jaar zijn er, bij wijze van experiment, activiteiten georganiseerd in de vestigingen in Noordwijk en Noordwijkerhout. Deze waren gericht op specifieke doelgroepen, zoals kinderen die door omstandigheden niet of nauwelijks op vakantie gaan en ouderen. In de bibliotheken waren er voor de kinderen voorleesactiviteiten, knutselmiddagen, een cursus striptekenen en natuurspelletjes, georganiseerd in samenwerking met het Jan Verwey Natuurcentrum.

En voor ouderen werden er in Noordwijkerhout koffieochtenden georganiseerd. Omdat veel activiteiten een zomerstop hebben, konden ouderen zo toch het huis uit en elkaar ontmoeten. Het koffie drinken in de

bibliotheek werd omlijst met onder andere een demonstratie van handwerktechnieken, puzzelactiviteiten en liedjes zingen. In beide vestigingen was er onverwacht veel belangstelling voor de activiteiten, het experiment is dus geslaagd.

Peutermarkt

In samenwerking met de gemeentelijke CJG's (Centrum voor Jeugd en Gezin) is in oktober een peutermarkt georganiseerd in Noordwijk, Lisse, Sassenheim en Oegstgeest. De bedoeling van deze peutermarkten was om ouders van jonge kinderen bekend te maken met het aanbod voor peuters in de gemeente. Verschillende organisaties en bedrijven presenteerden hun activiteiten, dat varieerde van logopedie en voedingsadvies tot muziek- en dansles. De peutermarkten werden druk bezocht en de deelnemers waren enthousiast. De presenterende organisaties gaven aan dat een nieuw publiek werd bereikt en dat ze zien dat er een nieuw netwerk aan het ontstaan is. In totaal deden 55 samenwerkingspartners en organisatie mee en waren er 878 bezoekers. Na de peutermarkt schreven 41 nieuwe leden zich in.

Mediawijsheid

Onze Bibliotheek biedt cursussen aan om te zorgen dat mensen mediawijs kunnen worden en bij kunnen blijven. Uit diverse onderzoeken blijkt dat er een digitale kloof dreigt te ontstaan in de maatschappij tussen mensen die wel digitaal vaardig zijn en zij die deze kennis nog niet hebben. Dit is een probleem omdat de maatschappij steeds verder digitaliseert. Dit gaat heel snel: steeds meer diensten van de overheid worden alleen nog maar digitaal aangeboden. Zo is er met ingang van 2016 alleen nog maar een digitale overheid. De Bibliotheek Bollenstreek maakt daarom werk van mediawijsheid om de dreigende digitale kloof te dichten én te helpen voorkomen.

LinkedIn workshop

In 2014 gaven we workshops voor werkzoekenden en zzp'ers over het effectief inzetten van LinkedIn. Dit is het online sociaal netwerk waar je jezelf professioneel zichtbaar maakt. Leni Minderhoud, businesscoach voor werkzoekenden, lichtte in een workshop in Oegstgeest en Noordwijk de basisprincipes toe en gaf tips om LinkedIn slim in te zetten. Voor deze workshops was veel belangstelling.

ComputerWijs

Bij de in 2014 gegeven cursus ComputerWijs worden mensen vertrouwd gemaakt met het gebruik van de computer en/of de tablet. Deze cursus werd gegeven op locatie voor de sociale werkplaats de Maregroepe. De cursus zorgt

ervoor dat mensen voldoende kunnen meedoen in de samenleving. Internet wordt namelijk steeds belangrijker in het dagelijks leven. Niet iedereen beschikt over voldoende digitale informatievaardigheden om daarin zijn weg te kunnen vinden en voor mensen die moeite hebben met lezen en/of schrijven is het extra lastig.

“Ik durf nu veel meer, zonder bang te hoeven zijn dat er iets kapot gaat”

Deelnemer aan cursus ComputerWijs

Digitaal café

In de eerste helft van het jaar werd in de vestiging Lisse elke donderdagmiddag een digitaal café georganiseerd. Daar konden bezoekers terecht voor eenvoudige vragen en hulp met internet, mailen, e-books en tablets.

“Er werd duidelijk stap voor stap uitgelegd. Een fijne cursus voor senioren”

Deelnemer tabletcursus

“Veel geleerd op een prettige manier”

Deelnemer tabletcursus

Tabletcursussen

Het internetgebruik in Nederland is het hoogste in Europa. Van die internetgebruikers maakt 60% daarbij gebruik van een tablet (iPad of Android tablet). Voor veel senioren is een tablet een eerste kennismaking met internet. Om deze doelgroep te helpen hun tablet zo effectief mogelijk te gebruiken hebben we in samenwerking met het bedrijf DeNicole een aantal cursussen georganiseerd. In zes bijeenkomsten van elk twee uur werd de basis toegelicht. In kleine groepen werd op een praktische manier theorie en praktijk met elkaar verbonden. Er was veel belangstelling voor deze cursussen.

Organisatie in ontwikkeling

Lidmaatschap

Om leden te behouden, te activeren en te werven werden in 2014 diverse acties ondernomen. Daarbij was het vergroten van onze zichtbaarheid van groot belang.

Automatische incasso

Leden die per automatische incasso betalen blijven over het algemeen langer lid. Om de overgang op een automatische incasso te stimuleren werd in 2014 een eenmalige korting van €2,50 ingevoerd.

Belactie

Om leden te herinneren aan het betalen van hun contributie en hen als lid te behouden hebben we een belactie gedaan. Dit was zinvol; leden gingen vaak akkoord met een automatische incasso of betaalden de contributie alsnog.

Moderniseren dienstverlening

Om het lidmaatschap nog aantrekkelijker te maken, leden te activeren en behouden, voerde Bibliotheek Bollenstreek een aantal wijzigingen door. Zo werd het reserveren van materialen uit de eigen collectie van de Bibliotheek Bollenstreek gratis. Ook werd gewerkt aan het moderniseren van de dienstverlening. Zo kunnen leden gebruik maken van de Bibliotheek Wise app. Daarmee hebben zij via hun smartphone of tablet altijd en overal toegang tot de bibliotheek en kunnen ze de

catalogus raadplegen en materiaal reserveren of verlengen.

“De Bibliotheek Wise app werkt goed en ik kan zelfs boeken voor mijn moeder verlengen. Zij heeft geen smartphone. Soms is dat handig als ze geen tijd heeft om naar de bieb te gaan, dan belt ze mij.”

Reactie uit Biebpanel onderzoek: digitale dienstverlening.

“Via de Bibliotheek Wise app kan ik makkelijk doen wat ik wil: kijken of jullie het boek hebben, reserveren, verlengen, kijken wat ik in huis heb en inleverdata checken. Ook de herinneringsmail vind ik heel handig. Door deze digitale service heb ik mijn abonnement niet opgezegd, wat ik wel van plan was.”

Reactie uit BiebPanel onderzoek: digitale dienstverlening.

Marketing

SEA-campagne

In het afgelopen jaar heeft de Bibliotheek Bollenstreek een SEA-campagne op internet gevoerd. SEA (Search Engine Advertising) is een methode om via AdWords van Google een permanente ledenwerfcampagne te voeren. De campagne droeg bij aan het vergroten van onze zichtbaarheid online. Deze actie heeft 96 nieuwe leden opgeleverd.

Voor slechts € 2,75
per maand, een heel
jaar leesplezier!

Actie in juni,
juli en augustus:
€10,-
korting op een
jaarabonnement

de Bibliotheek
Bollenstreek

www.bibliotheekbollenstreek.nl

Zomerlezen

Veel mensen hebben alleen in de zomervakantie de tijd en rust om te lezen. Daarom bedachten wij een speciale Zomerlezen-campagne waarbij nieuwe leden tijdens de maanden juni, juli, en augustus een eenmalige korting van € 10,- op een jaarabonnement kregen. De actie leverde 28% meer nieuwe leden op in vergelijking met dezelfde periode in het jaar daarvoor. De campagne werd ondersteund door opvallende posters die een week lang in de hele regio te zien waren. Ook waren er flyers beschikbaar die breed werden verspreid. Deze actie droeg bij aan het onder de aandacht brengen van de bibliotheek en het vergroten van onze zichtbaarheid.

Buurtkadoos

Nieuw was onze deelname aan een actie om nieuwe inwoners te bereiken. Sinds

september 2014 doen wij mee aan Buurtkadoos. Dat is een welkomstpakket met diverse aanbiedingsvouchers van ondernemers en bedrijven uit de buurt dat nieuwe inwoners ontvangen na hun verhuizing.

Wij brengen de bibliotheek zo onder de aandacht en bieden een korting aan van € 10,- op een jaarabonnement.

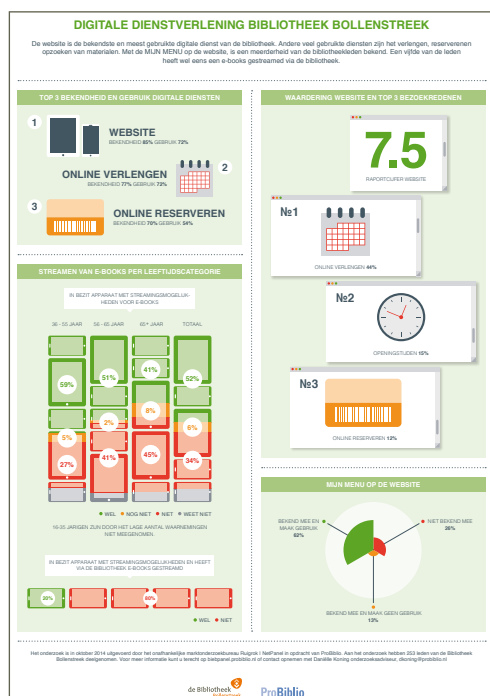
Werkplekken tijdens NSS

Tijdens de internationale top NSS (Nuclear Security Summit) die op 24 en 25 maart in Nederland werd gehouden bood de Bibliotheek Bollenstreek met extra openingstijden in alle vestigingen een werkplek aan mensen die hun eigen kantoor niet konden bereiken. Hoewel deze actie niet zoveel mensen trok leverde ons dit wel veel publiciteit op.

Deelname BiebPanel voor betere dienstverlening

Sinds 2011 neemt de Bibliotheek Bollenstreek deel aan BiebPanel. Via BiebPanel kunnen bibliotheekleden en -bezoekers door middel van digitale onderzoeken hun mening geven over allerlei zaken die spelen bij hun bibliotheek, zoals de collectie, de inrichting, dienstverlening en activiteiten. De deelnemers doen vier keer per jaar mee. Omdat steeds meer bibliotheekorganisaties aangesloten zijn is het benchmarken van resultaten mogelijk. In 2014 waren er de volgende BiebPanel onderzoeken:

- Tarieven en leenvoorwaarden
- Vindbaarheid en presentatie
- Digitale dienstverlening
- CPNB Campagnes

De BiebPanel-onderzoeken maken soms gebruik van innovatieve technieken en spreken daarbij ook een jongere doelgroep aan, die soms lastig bereikbaar is. Zo werd bij het onderzoek 'Vindbaarheid en presentatie' een onderzoeksapp ingezet, een aantrekkelijke manier om dat te doen. Verder werd bij het onderzoek naar digitale diensten een tag-it techniek gebruikt waarmee leden met behulp van groene, oranje en rode smiley's konden aangeven hoe zij onze website beoordeelden en waarom. Daarbij werd ook het bereik en de waardering van onze overige digitale dienstverlening goed in beeld gebracht. Wij werken nu heel gericht aan verbeteringen.

De BiebPanel-onderzoeken geven onze bibliotheek inzicht in de wensen van leden en bieden handvaten om onze dienstverlening te verbeteren. Daarnaast versterken zij de betrokkenheid met de Bibliotheek. Zo hebben wij de uitleentermijn van vier weken en het gratis reserveren ingevoerd mede omdat uit onderzoek bleek dat dit het best aansloot bij de wensen van leden.

Feiten en cijfers

Code Cultural Governance

Het directiereglement van Bibliotheek Bollenstreek is gebaseerd op de principes van Cultural Governance. Een van de principes hiervan is 'Pas toe of leg uit', en daarom vermelden wij de relevante (neven)functies van de toezichthouders en directeur/bestuurder in dit jaarverslag.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Bibliotheek Bollenstreek controleert de organisatie, het beleid en de directie. De raad bestaat uit vijf onbezoldigde leden. In 2014 heeft de voorzitter Paul van Riet na afloop van zijn tweede bestuurstermijn zijn functie neergelegd. De Raad van Toezicht heeft in 2014 vijf keer vergaderd.

Tabel 1: Leden Raad van Toezicht per 31-12-2013

<i>Toezychthouders</i>	<i>Nevenfuncties</i>
Jan Kippers, voorzitter	Ambtenaar Voorzitter BESCAL Lisse Lid bestuur CDA-Lisse
Yvonne Prins-Pols, vicevoorzitter	Directeur The BMO Group Lid Raad van Toezicht stichting Het DOK Oegstgeest en lid auditcommissie
Wiarda Geelhoed, lid Frans van der Meij, lid	Jurist ministerie van Economische Zaken Adjunct-directeur basisschool De Startbaan Lid pastoraatsgroep St. Maartenparochie, locatie St. Pancratiuskerk Lid van burgerpanel Sassenheim Lid comité van aanbeveling stichting 'de molen van Sassenheim'
Pauline Roest, lid	Manager HR LangeLand Ziekenhuis Manager MD Fundis Lid beroepenveldcommissie HR Hogeschool Utrecht Lid programmaraad MD/HRD academie NVP

Managementteam

Vanwege ouderschapsverlof bestond het managementteam in 2014 tijdelijk uit vier leden. Mevrouw T. Meesters is per 1-1-2015 uit dienst.

Het managementteam bestond per 31-12-2014 uit:

- Hans Portengen, directeur-bestuurder
- Jeanine Deckers, manager backoffice bibliothecair
- Annemieke Hermesen, manager frontoffice
- Tineke Meesters, manager frontoffice a.i. (t/m 31-12-2014)

De nevenfuncties van Hans Portengen als directeur/bestuurder waren per 31 december:

- Lid dagelijks bestuur van de Stichting Bibliothekenoverleg Zuid-Holland (BOZH);
- Lid Adviesraad ProBiblio

Vrijwilligers

In 2013 heeft de Bibliotheek Bollenstreek nieuw vrijwilligersbeleid opgesteld. Centraal hierin staat het besluit om het vrijwilligersbeleid te professionaliseren en daar waar mogelijk vrijwilligers in de directe en indirecte dienstverlening actief te laten zijn. Dit

heeft ertoe geleid dat door de invoering van 'zelfbedieningsuren' met vrijwillige gastheren en –vrouwen in 2014 de openingstijden met 11% werden verruimd.

Personeel

Formatie

Op 31 december 2014 had de Bibliotheek Bollenstreek 59 medewerkers in dienst met een formatie van 917,25 uur per week (26 Fte). De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 46 jaar. Exclusief opruimscholieren (scholieren die helpen bij het opruimen van de boeken en andere materialen die ingeleverd worden) is de gemiddelde leeftijd 50 jaar.

Ziekteverzuim

In 2014 bedroeg het ziekteverzuim binnen de Bibliotheek Bollenstreek 1,73%. De meldingsfrequentie is 0,80. In de bibliotheek-branches bedroeg het gemiddelde verzuim in 2014 2,7% met een meldingsfrequentie van 0,81.

Tabel 2: Vrijwilligers per 31-12-2014

	<i>Frontoffice</i>	<i>Taalcoaches</i>	<i>Raad van Toezicht</i>	<i>Totaal</i>
Lisse	15			15
Noordwijk	17			17
Noordwijkerhout	10			10
Oegstgeest	11			11
Sassenheim	14			14
Voorhout	16			16
Warmond	18			18
Bollenstreek		48	5	53
Totaal	101	48	5	154

Tabel 3: Formatie 31-12-2014

Organisatieonderdeel	Formatie 2011	Formatie 2012	Formatie 2013	Formatie 2014	% Formatie 2014
Lisse	144,00	130,50	129,50	128,00	
Noordwijk	159,50	132,50	125,50	108,00	
Noordwijkerhout	106,00	105,00	96,25	96,25	
Oegstgeest	169,00	144,00	134,00	108,00	
Sassenheim	119,00	119,00	123,75	123,75	
Voorhout	91,00	91,00	24,25	24,25	
Warmond	15,00	15,00	16,00	15,00	
Bovenlokaal midoffice	n.v.t.	n.v.t.	94,00	68,00	
Frontoffice totaal	803,50	737,00	743,25	671,25	73,2%
Bovenlokaal backoffice *	313,00	313,00	241,00	246,00	26,8%
Totale formatie	1.116,50	1.050,00	984,25	917,25	100%
Aantal Fte	31,01	29,17	27,3	25,5	
Aantal medewerkers	57	54	60	59	

• Exclusief extern gefinancierde projectformatie voor Taalcoach en VoorleesExpress

Tabel 4: Verdeling formatie per 31-12-2014

	Mannen	Vrouwen	Totaal '14	Percentage
15 t/m 24 jaar	1	6	7	11,9%
25 t/m 34 jaar		4	4	6,8%
35 t/m 44 jaar		8	8	13,5%
45 t/m 54 jaar	1	20	21	35,6%
55 t/m 64 jaar		19	19	32,2%
Totaal	2	57	59	100%

Tabel 5: Ziekteverzuim

	2010	2011	2012	2013	2014
Ziekteverzuim	3,84%	5,70%	4,29%	3,91%	1,73%
Meldingsfrequentie	0,91	1,12	0,96	0,98	0,80

De daling in het ziekteverzuim in 2014 is veroorzaakt door de uitstroom na het tweede jaar ziekteverlof.

Jaarcijfers 2014

Uitleningen

	<i>Lisse</i>		<i>Noordwijk</i>		<i>N'wijkerhout</i>		<i>Oegstgeest</i>	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Volwassen fictie	66.555	70.070	57.307	65.956	34.528	37.226	51.066	56.302
Volwassen non-fictie	15.299	15.540	19.327	20.509	8.999	9.766	17.578	19.338
Jeugd-fictie	69.763	70.400	63.263	70.203	35.808	36.329	75.970	79.304
Jeugd non-fictie	11.709	11.849	11.672	11.938	5.424	5.451	11.633	13.307
Tijdschriften	8.644	7.610	8.953	9.118	7.990	7.561	9.041	9.992
Audio visuele materialen	2.630	3.134	2.720	3.501	1.763	2.189	3.986	4.831
Overig	727	1.047	746	977	314	506	795	1.306
Totaal uitleningen	175.327	179.650	163.988	182.202	94.826	99.028	170.069	184.380

uitl.t.o.v. voorgaand jaar	-2,4%	-12,8%	-10,0%	-2,3%	-4,2%	-5,8%	-7,8%	4,4%
Uitleningen per lid	33	33	31	31	30	30	27	29
Uitleningen Bibliobus					3.796	3.961		
Uitleningen E-books								

	<i>Sassenheim</i>		<i>Voorhout</i>		<i>Warmond</i>		<i>Totaal</i>	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Volwassen fictie	50.962	53.889	8.484	8.691	5.747	6.891	274.649	299.025
Volwassen non-fictie	12.395	12.964	1.078	1.173	1.190	1.438	75.866	80.728
Jeugd-fictie	59.573	57.763	41.846	41.635	9.255	10.328	355.478	365.962
Jeugd non-fictie	9.322	10.155	5.747	6.138	1.300	1.763	56.807	60.601
Tijdschriften	8.187	7.076	2.942	1.570	1.484	1.442	47.241	44.369
Audio visuele materialen	2.089	2.412	137	118	498	420	13.823	16.605
Overig	555	691	294	295	218	408	3.649	5.230
Totaal uitleningen	143.083	144.950	60.528	59.620	19.692	22.690	827.513	872.520

uitl.t.o.v. voorgaand jaar	-1,3%	-8,3%	1,5%	-21,0%	-13,2%	-7,1%	-5,2%	-7,3%
Uitleningen per lid	38	36	21	18	31	33	30	30
Uitleningen bibliobus							3.961	4.111
Uitleningen E-books							7.111	

Leden en bezoekers

		Lisse	Noordwijk	N'wijkerhout	Oegstgeest			
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Leden t/m 15 jaar	2.772	2.641	2.722	2.968	1.464	1.468	3.313	2.985
Leden 16 t/m 17 jaar	199	208	164	173	107	91	209	241
leden 18 t/m 64	1.649	1.902	1.598	1.902	1.087	1.249	1.802	2.037
Leden 65 +	689	736	704	743	428	444	915	950
Instellingslidmaat- schappen/overig	40	39	36	37	35	30	38	39
Totaal leden	5.349	5.526	5.224	5.823	3.121	3.282	6.277	6.252
Leden t.o.v. voorgaand jaar	-3,2%	-1,0%	-10,3%	-3,3%	-4,9%	-2,0%	0,4%	-1,9%
Aantal inwoners	22.545	22.345	25.599	25.701	16.066	15.987	22.993	22.831
Percentage leden/inw.	24%	25%	20%	23%	19%	21%	27%	27%
Leden bibliobus De Zilk					189	179		
Webaccounts e-books								
Openingsuren	32,0	26,0	23,0	22,0	25,5	23,0	28,0	30,0
Openingsuren tijdens maanden								
zondagsopenstelling Lisse*	36,0	30,0	23,0	22,0	25,5	23,0	28,0	30,0
Aantal fysieke bezoekers	79.000	80.192	66.400	72.509	54.000	55.684	100.700	107.799
Percentage fysieke bezoekers								
t.o.v. voorgaand jaar	-1,5%	20,8%	-8,4%	34,3%	-3,0%	-44,7%	-6,6%	-10,4%

* zondagsopening Lisse

5 januari - 30 maart

en 5 oktober - 31 december

Leden en bezoekers

	<i>Sassenheim</i>		<i>Voorhout</i>		<i>Warmond</i>		<i>Totaal</i>	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Leden t/m 15 jaar	1.926	1.881	1.878	1.932	341	362	14.416	14.237
Leden 16 t/m 17 jaar	122	123	82	122	20	27	903	985
leden 18 t/m 64	1.223	1.402	702	1.017	170	185	8.231	9.694
Leden 65 +	507	563	172	212	103	113	3.518	3.761
Instellingslidmaat- schappen/overig	23	25	23	23	9	9	204	202
Totaal leden	3.801	3.994	2.857	3.306	643	696	27.272	28.879
Leden t.o.v. voorgaand jaar	-4,8%	-3,4%	-13,6%	-10,9%	-7,6%	-4,0%	-5,6%	-3,4%
Aantal inwoners	15.540	15.553	15.238	15.218	4.850	4.962	122.831	122.597
Percentage leden/inw.	24%	26%	19%	22%	13%	14%	22%	24%
Leden bibliobus De Zilk							189	179
Webaccounts e-books							1.059	
Openingsuren	24,0	21,0	16,0	16,0	13,5	13,5	162,0	151,5
Openingsuren tijdens maanden zondagsopenstelling Lisse*	24,0	21,0	20,0	16,0	13,5	13,5	160,5	167,5
Aantal fysieke bezoekers	61.300	61.759	30.450	22.713	13.600	14.398	405.450	415.054
Percentage fysieke bezoekers t.o.v. voorgaand jaar	-0,7%	-8,7%	34,1%	-18,8%	-5,5%	-12,1%	-2,3%	-9,5%
Aantal bezoekers website							184.766	165.926
Totaal bezoekers							590.216	580.980
Percentage alle bezoekers t.o.v. voorgaand jaar							1,6%	

Omvang collecties

	<i>Lisse</i>		<i>Noordwijk</i>		<i>N'wijkerhout</i>		<i>Oegstgeest</i>	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Volwassen fictie	12.214	12.370	13.826	14.265	9.870	10.325	11.352	11.747
Volwassen non-fictie	6.702	7.144	7.467	7.614	4.577	5.009	6.790	6.706
Jeugd fictie	12.403	12.716	13.259	13.581	10.296	10.258	11.892	11.339
Jeugd non-fictie	4.480	4.658	4.176	4.086	3.311	3.492	4.414	4.293
Audio visuele materialen	1.318	1.432	1.494	1.457	1.060	1.218	979	1.171
Overig	90	75	55	77	38	36	83	100
Totaal	37.207	38.395	40.277	41.080	29.152	30.338	35.510	35.356
Coll. t.o.v. voorgaand jaar	-3,1%	-5,4%	-2,0%	-0,6%	-3,9%	-2,6%	0,4%	-2,9%
Media per inw.	1,7	1,7	1,6	1,6	1,8	1,9	1,5	1,5

	<i>Sassenheim</i>		<i>Voorhout</i>		<i>Warmond</i>		<i>Totaal</i>	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Volwassen fictie	11.593	11.828	1.555	1.782	3.205	4.376	63.615	66.693
Volwassen non-fictie	6.091	5.948	233	253	958	1.769	32.818	34.443
Jeugd fictie	11.901	11.425	9.667	9.330	4.133	5.045	73.551	73.694
Jeugd non-fictie	3.679	3.561	2.507	2.579	1.749	2.291	24.316	24.960
Audio visuele materialen	1.190	1.086	10	14	384	489	6.435	6.867
Overig	50	51	30	68	31	34	377	441
Totaal	34.504	33.899	14.002	14.026	10.460	14.004	201.112	207.098
Coll. t.o.v. voorgaand jaar	1,8%	5,0%	-0,2%	-21,3%	-25,3%	-3,7%	-2,9%	-3,3%
Media per inw.	2,2	2,2	0,9	0,9	2,2	2,8	1,6	1,7

Activiteiten 2014

Activiteiten januari	Locatie	Aanvullende gegevens
Digitaal café	Lisse	Voor vragen en hulp bij internet, mailen, e-books en tablet. iedere donderdag
Maand van de Spiritualiteit *	Lisse	Mandala tekenen voor jong en oud
Workshop Creatief schrijven	Lisse, Oegstgeest, Sassenheim en Noordwijk	In aanloop naar de schrijfwedstrijd Boekenweek door Dorothée Albers
BoekStart	Noordwijk	Lea Kessels: Hoe lees je voor aan baby's
BoekStart	Noordwijkerhout	Muziek op schoot
Ruben Smit *	Noordwijk	over zijn film De nieuwe wildernis. I.s.m. Jan Verwey Natuurcentrum en Boekhandel van der Meer
Allemaal Letters	Noordwijkerhout	Bert Rigters (boekbinder en typograaf)
Lekker vies	Alle vestigingen	Voorleesmiddag
BoekStart	Lisse en Sassenheim	Muziek op schoot
Nationale Voorleesdagen		
• Voorleesdagen festival	Sassenheim	Inspiratieavond speciaal voor leidsters van PSZ, KDV, en leerkrachten van groep 1,2.
• Voorleesontbijt	Warmond	voor peuters en kleuters
• Aardig molletje	Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Sassenheim	Voorstelling door boer Kees en boer Koos.
Activiteiten februari	Locatie	Aanvullende gegevens
Afsluiting leesprogramma *	Alle vestigingen	In Noordwijk samen met Jan Verwey Natuurcentrum
Cursus Open Boek	Lisse	Afsluiting en Certificaatuitreiking Cursus Open Boek
Carnaval	Alle vestigingen	Voorleesmiddag
Digitaal café	Lisse	Elke donderdag

e-book workshop	Noordwijk	i.v.m. start landelijke dienst e-books. Instructie door Ardjan Kolster van Eas-E-reader over het downloaden van e-books.
Noordwijkse Kinderjury *	Noordwijk	Met de Witte School Noordwijk zijn de Noordwijkse favorieten geselecteerd
Nationale Voorleeswedstrijd	Sassenheim, Noordwijk	Schoolkampioenen van deelnemende scholen strijden tegen elkaar.

Activiteiten maart	Locatie	Aanvullende gegevens
Kikker10daagse	Alle vestigingen	Voorleesmiddag
Digitaal café	Lisse	Elke donderdag
Snel leren = leuk leren	Noordwijkerhout	Presentatie
Taalcafé	Lisse	
Netwerkbijeenkomst	Voorhout	Netwerkbijeenkomst voor leescoördinatoren uit de Bollenstreek.
LinkedIn workshop (1)	Oegstgeest	Basis workshop voor werkzoekenden en ZZP'ers i.s.m. Leni Minderhoud
Publiek gezocht!	Lisse	Op het podium: Liedjesprogramma van John Galjaard
Boekenweek *	Ondertussen ergens anders	'Reizen door verhalen' Schrijfwedstrijd
Een middag met...	Lisse	Huug Tielemans neemt u mee op reis langs de mooiste reisboeken en verhalen uit de wereldliteratuur..
Souvenirs met een verhaal	Noordwijk	U gaat op reis en neemt mee terug.....
"Op wereldreis door Oegstgeest" *	Oegstgeest	Carolijn Visser, i.s.m. Rijnlandse Boekhandel

Activiteiten april	Locatie	Aanvullende gegevens
Wieken en wielen: hoe reis jij?	Alle vestigingen	Voorleesmiddag
Digitaal café	Lisse	Elke donderdag
LinkedIn workshop (2)	Noordwijk	
Nationale Tuinontwerpdag *	Lisse, Noordwijk Oegstgeest, Sassenheim Warmond	Spreekuur met tuinarchitect.

iPad beginnerscursus(1) *	Oegstgeest	i.s.m. DeNicole, 6 workshops waarin vele mogelijkheden van de iPad worden aangeleerd
Android-tablet Beginnerscursus(1) *	Sassenheim	i.s.m. DeNicole, 6 workshops waarin vele mogelijkheden van de Android-tablet worden aangeleerd
iPad beginnerscursus (2) *	Oegstgeest	
Digitaal café	Lisse	Elke donderdag
Op reis door de Romantiek	Sassenheim	Cees Noordermeer over de Romantiek
Android-tablet Beginnerscursus(2) *	Sassenheim	
iPad beginnerscursus(3) *	Oegstgeest	

Activiteiten juni	Locatie	Aanvullende gegevens
Zomer		Voorleesmiddag met knutselen
Taalcafé	Lisse	Hoe moeilijk is het inburgerings-examen? Rodaan Al Galidi, gevierd dichter in de Nederlandse taal, heeft hier van alles over verteld.
iPad beginnerscursus (4) *	Oegstgeest	
Pesten op School	Oegstgeest	Deskundigen Marjolein de Nooijer en Matheus Hoogakker gaan in op wat pesten inhoudt, wat de oorzaak is en wat de gevolgen zijn.

Activiteiten juli/augustus	Locatie	Aanvullende gegevens
Voorlezen met knutselen	Noordwijkerhout	
Juridisch spreekuur	Oegstgeest	Door Geelkerken Linskens Advocaten
Koffie +	Noordwijkerhout	gezellige koffieochtend voor senioren met activiteit
Leescafé voor ouderen	Sassenheim	
Feestje met muziek en boeken	Noordwijk	Rosalie Krijger maakt een feestje met muziek en boeken.
Natuurspelletjes *	Noordwijk	samen met het Jan Verwey Natuurcentrum
Kom spelen	Noordwijk	Kom digitale en traditionele spelletjes spelen
Voorlezen	Noordwijk	met een leuke activiteit

Striptekenworkshop	Noordwijk	Hans Hoogendam komt om de kunst van het tekenen te leren!
Marlieke en Maarten spelen	Noordwijk	voorstelling rondom het boek Raad eens hoeveel ik van je hou.

Activiteiten september	Locatie	Aanvullende gegevens
Naar school		Voorlezen met knutselactiviteit
Oegstgeester Dictee *	Oegstgeest	Rotaryclub Oegstgeest organiseert i.s.m. de bibliotheek en de Oegstgeester Courant de 1e editie van het Oegstgeester Dictee n.a.v. de Wereld Alfabetiseringsdag
TaalCafé	Lisse	Week van de Alfabetisering: prijsuitreiking schrijfwedstrijd
iPad Beginnerscursus (5) *	Oegstgeest	
iPad Beginnerscursus (6) *	Oegstgeest	
iPad Beginnerscursus (1) *	Noordwijkerhout	
Netwerk bijeenkomst	Sassenheim	voor Leescoördinatoren uit de Bollenstreek
Heropening Makkelijk lezen Pleinen	Oegstgeest	Speciaal in Oegstgeest, en op alle vestigingen feestelijke aftrap wedstrijd: "Kraak de code"
Cultureel Café Lisse	Lisse	
Boekstart	Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Voorhout	Workshop babygebaren
Programma Proeverij	Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Sassenheim, Oegstgeest	Maak kennis met het nieuwe onderwijsaanbod voor het primair onderwijs!
Hoe maak je een digitaal fotoalbum?	Sassenheim	Workshop
Kleur in je interieur	Noordwijkerhout	Workshop
iPad Beginnerscursus (7) *	Oegstgeest	

Activiteiten oktober	Locatie	Aanvullende gegevens
Het is feest!		Voorlezen met knutselactiviteit
De week van de opvoeding	Lisse, Noordwijk, Oegstgeest, Sassenheim	Peutermarkt: met de Gemeente en het CJG, informatiemarkt over de voorzieningen en activiteiten die er aangeboden worden voor peuters en hun ouders

Rouwcafé: Dwalen door het Rouwlandschap *	Sassenheim	2-maandelijks zondagmiddagcafé, bedoeld om mensen die rouw- en verlieservaringen hebben te steunen. I.s.m. Welzijn Teylingen en het Hospice Duin- en Bollenstreek.
ComputerWijs	Op locatie bij de MareGroep Voorhout	Voor mensen die moeite hebben met lezen en/of schrijven en die gebruik willen leren maken van internet.
Open Podium	Lisse	
Android Beginnerscursus (1) *	Lisse	
Android Beginnerscursus (2) *	Lisse	
iPad Beginnerscursus (1) *	Noordwijk	
WOI *	Noordwijkerhout	Historicus Edwin Ruis: Rotterdam tijdens de WOI. Historische vereniging NoVaTo Noordwijkerhout in deze tijd. I.s.m. boekhandel Wagenaar & Van Halem
Start Cursus Open Boek	Oegstgeest	Cursus die opleidt tot lees-coördinator, bestemd voor leerkrachten uit het primair onderwijs.
Kinderboekenweek Het is Feest! **	Basisschool Wakersduin Noordwijk	Schrijvers vertellen over hun boeken en nemen de kinderen mee in hun verhalen met verschillende activiteiten.
Lang zal je lezen!	Lisse	Feest met o.a. Jeugdtheaterschool Flores, Book-O-Matic.
Theater in de Bieb!	Lisse, Noordwijk, Sassenheim, Voorhout	Theaterworkshops door Jeugdtheaterschool Flores
Wie maakt de mooiste feestversiering? *	Noordwijkerhout	I.s.m. boekhandel Wagenaar en Van Halem en Suzanne's Feestshop
Hans en Grietje	Sassenheim	Door de Chr. Harmonievereniging Crescendo
iPad vervolgcursus (1) *	Oegstgeest	i.s.m. DeNicole Een opfriscursus voor de deelnemers van de beginnerscursussen

Activiteiten november	Locatie	Aanvullende gegevens
Abracadabra		Voorleesmiddag met knutselen
Nederland Leest	Warmond	Filmvertoning Een vlucht regenwulpen
	Lisse	Huug Tielemans in 't KrantcaféLisse
	Lisse	Schrijversmarkt
	Warmond	Filmavond "Een vlucht regenwulpen"
Facebook voor beginners *	Noordwijk	i.s.m. DeNicole de mogelijkheden van dit veel gebruikte sociale medium.
Ontvangst Sinterklaas en Pieten *	Noordwijk	Na de plaatselijke aankomst op het strand houden Sinterklaas en de Pieten pauze in de Bibliotheek waarna de kinderen konden zingen en springen met de Pieten
Jaap van Rij	Warmond	Lezing over zijn boek "De Opperwachtmeester in oorlogstijd"
Sjef van Bommel	Noordwijk	Lezing: Ik ben niet kwijt: leven met dementie
iPad beginnerscursus (2) *	Noordwijkerhout	
Kinderen & sociale media	Lisse	
iPad beginnerscursus (3) *	Noordwijkerhout	
iPad beginnerscursus (8) *	Oegstgeest	

Activiteiten december	Locatie	Aanvullende gegevens
Sinterklaashuis	Voorhout	
Voorlezen		Voorlezen met knutselactiviteit rondom Sint
Taalcafé	Lisse	
Workshop Storigami	Lisse	Meike van Stigt Thans combinatie van verhalen vertellen en origami
iPad Beginnerscursus (2) *	Noordwijk	
iPad Beginnerscursus (3) *	Noordwijk	

* zijn samenwerkingsverbanden

* is CPNB

Colofon

© Bibliotheek Bollenstreek, 2015

Concept en tekstredactie:

Edith Vos (Tekstkeuken)

Lydia Bruggenwirth de Bibliotheek Bollenstreek

Vormgeving:

Henk Olijhoek

Drukker:

Papyrus, Diemen

Oplage: 50

www.bibliotheekbollenstreek.nl

